

TRE FØDEVAREBÅRNE UDBRUD I 2009

Uge 36, 2009

SALMONELLA ENTERITIDIS FAGTYPE 8 I DANSKE ÆG

I alt 138 tilfælde af Salmonella Enteritidis fagtype 8 med et specifikt MLVA-mønster blev registreret mellem den 3. maj og den 1. august 2009 og defineret som del af samme udbrud, figur 1. Medianalderen var 38 år (spændvidde 0-89 år). Tilfældene var spredt i Danmark, samt to på Færøerne. Via interviews og information fra embedslæger blev tre underudbrud opdaget. To af disse var restaurantudbrud. Det tredje udbrud var en sammenkomst i et klubhus. Fødevareregion Øst foretog aktiv opsporing af yderligere sygdomstilfælde ved hjælp af oplysninger fra Danskortkvikteringer og fik kontakt med restaurantgæster via deres bank. Dette viste, at personer fra otte selskaber var blevet syge efter besøg på en bestemt restaurant samme dag. Sammenligning af underudbruddene viste, at der i hvert tilfælde indgik æg, der kunne spores tilbage til et bestemt ægpakkeri og yderligere til en bestemt producent. Leverancen blev stoppet den 3. juli og allerede markedsførte æg tilbagekaldt. Salmonella Enteritidis fagtype 8 med et MLVA-mønster svarende til de humane tilfælde kunne efterfølgende påvises hos denne producent.

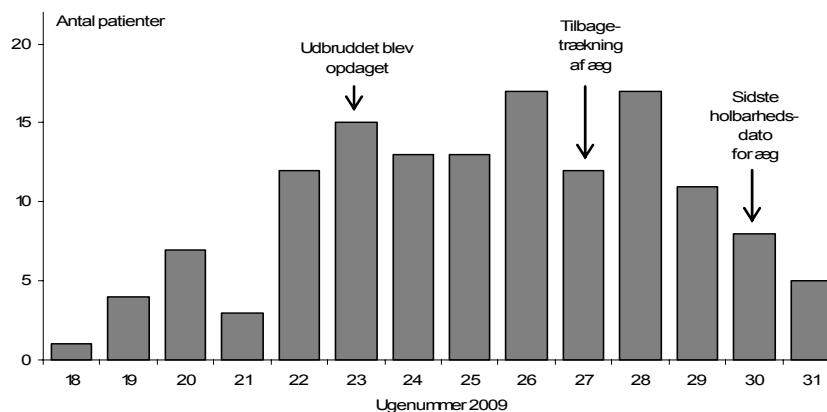
Kommentar

Salmonella Enteritidis har gennem de seneste år været meget sjælden i danske æg. Både smitte direkte fra ikke fuldt varmebehandlede æg og krydskontamination var af betydning i udbruddet. Det understreger vigtigheden af, at rå æg håndteres med god hygiejne, og at retter med æg gennemvarmes. Derudover er det vigtigt at anvende pasteuriserede æg til retter, der ikke gennemvarmes. (L. Müller, Epid. afd., på vegne af Den Centrale Udbrudsgruppe)

UDBRUD AF LISTERIA MONOCYTOGENES

Mellem den 5. og 11. maj 2009 forekom der et udbrud af Listeria monocytogenes. Udbruddet blev erkendt, da to regionale KMA'er bemærkede en markant øget forekomst af isolater af Listeria monocytogenes og kontaktede SSI den 6. og 7. maj. I alt otte personer var positive for Listeria monocytogenes med samme dna-profil. Patienterne var mellem 44 og

Figur 1. Udbrudsrelaterede Salmonella Enteritidis fagtype 8 tilfælde i Danmark, uge 18-31 2009, n=138 (ugennummer er baseret på dato for modtagelse i laboratoriet)

94 år, og alle havde kendte risikofaktorer. To patienter døde.

Fødevareregion Øst og SSI iværksatte en udbrudsefterforskning. Alle isolater blev indhentet fra de lokale KMA'er til typning med MLVA- og PFGE-metoden. De overlevende patienter blev kontaktet telefonisk. Af de første interviews fremgik det, at patienterne alle var tilknyttet en madordning fra samme cateringfirma. Fødevareregion Øst aflagde tilsyn hos firmaet, og det viste sig, at fire af de øvrige patienter også modtog mad fra firmaet. Eneste fælles måltid var bøf stroganoff fremstillet den 18. april 2009.

Kommentar

Listeria monocytogenes-udbrud er meget sjældne. Når de forekommer, er de svære at opklare, bl.a. pga. den lange inkubationsperiode, og fordi bakterien findes i miljøet. Opklaringen af dette udbrud viser, at madleveringsordninger kan udgøre en risiko for Listeria monocytogenes hos særligt sårbare grupper. Det var kendetegnende for dette udbrud, at der var tale om middagsretter leveret som kølevare, der skulle opvarmes af forbrugeren selv.

(B. Smith, J. Larsson, ABMP, M. Lisby Fødevareregion Øst)

SHIGELLA SONNEI I SUKKERÆRTER

Den 1. juni 2009 udsendte Folkehel-seinstituttet i Norge en meddelelse om et norsk udbrud af Shigella sonnei med sukkerærter fra Kenya som mistænkt kilde. I april og maj havde man i Danmark også observeret en

stigning af antallet i Shigella sonnei-tilfælde. I alt 17 tilfælde af Shigella sonnei blev rapporteret mellem den 1. april og 1. juni. Telefoninterviews viste, at otte patienter havde spist sukkerærter i tiden op til sygdomsdebut. Det var alle kvinder, og medianalderen var 31 år (spændvidde 11-46 år). To ekstra tilfælde var mulige sekundært smittede. Yderligere seks tilfælde var rejserelaterede. Tilbageopsporing af sukkerærter via de supermarkeder patienterne havde handlet i viste, at sukkerærterne primært stammede fra forskellige producenter i Kenya. Der var ikke sammenfald med de producenter, der havde leveret sukkerærter til Norge, og MLVA-typning viste, at de to landes isolater fra patienter var forskellige. Det er dog stadig muligt, at begge udbrud var relateret til et fælles problem i produktionshygiejnen, idet producenterne ligger i samme dyrkningsområde i Kenya.

Kommentar

Dette udbrud understreger, at friske grøntsager, som fx sukkerærter, der importeres til Danmark fra tropiske områder og sælges som spiseklare produkter, undertiden kan udgøre en sundhedsrisiko. Udbrud af Shigella sonnei er tidligere set i relation til friske, importerede babymajs, EPI-NYT 35/07. Hvis disse grøntsager koges i kort tid, mindskes risikoen for infektion, samtidig med at sprødheden bevares.

(L. Müller, Epid. afd., på vegne af Den Centrale Udbrudsgruppe)

2. september 2009

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2009 er foreløbige.

Tabel 1	Uge 35 2009	Kum. 2009 ¹⁾	Kum. 2008 ¹⁾
AIDS	0	28	23
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	0
Creutzfeldt-Jakob	0	9	4
Difteri	0	0	0
Fåresyge	1	11	20
Gonoré	10	376	256
Hepatitis A	1	17	27
heraf smittet i udlandet	1	10	13
Hepatitis B (akut)	0	20	14
Hepatitis B (kronisk)	0	117	132
Hepatitis C (akut)	0	13	6
Hepatitis C (kronisk)	3	193	258
HIV	0	149	160
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	1	77	77
Kolera	0	0	1
Legionella pneumoni	1	90	78
heraf smittet i udlandet	0	18	26
Lepa	0	0	0
Leptospirose	0	0	2
Levnedsmiddelbåren sygdom	10	364	531
heraf smittet i udlandet	1	67	87
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	0	5	3
Listeria monocytogenes	0	3	1
Streptococcus pneumoniae	0	55	67
Anden ætiologi	0	9	16
Ukendt ætiologi	0	10	17
Under registrering	4	26	-
Meningokoksygdom	0	45	41
heraf gruppe B	0	24	17
heraf gruppe C	0	15	13
heraf uspec.+ andre	0	6	11
Mæslinger	0	9	9
Neuroborreliose	2	19	31
Ornitose	0	9	2
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	1
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	3	68	54
heraf smittet i udlandet	2	47	45
Syfilis	2	173	76
Tetanus	0	0	1
Tuberkulose	16	253	269
Tyfus/paratyfus	1	15	22
heraf smittet i udlandet	1	12	17
VTEC/HUS	8	87	93
heraf smittet i udlandet	0	15	31

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2009 og i samme periode 2008

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut.

Tabel 2	Uge 35 2009	Kum. 2009 ²⁾	Kum. 2008 ²⁾
Bordetella pertussis (alle aldre)	5	153	130
Gonokokker	9	303	250
heraf kvinder	2	84	52
heraf mænd	7	219	198
Listeria monocytogenes	0	50	33
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	2	45	51
Serumprøver ⁴⁾ MPT	4	79	62
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	0	109	108
Gruppe B streptokokker	5	81	85
Gruppe C streptokokker	0	25	12
Gruppe G streptokokker	2	112	94
S. pneumoniae	6	752	663
Tabel 3	Uge 33 2009	Kum. 2009 ²⁾	Kum. 2008 ²⁾
MRSA	12	459	393
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	60	1855	1998
S. Enteritidis	15	377	325
S. Typhimurium	15	590	1232
Andre zoon. salmonella	19	436	661
Yersinia enterocolitica	0	150	202
Verocytotoksin-producerende E. coli	6	84	92
Enteropatoogene E. coli	15	132	91
Enterotoksigene E. coli	8	181	224

²⁾ Kumulativt antal i 2009 og i samme periode 2008

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

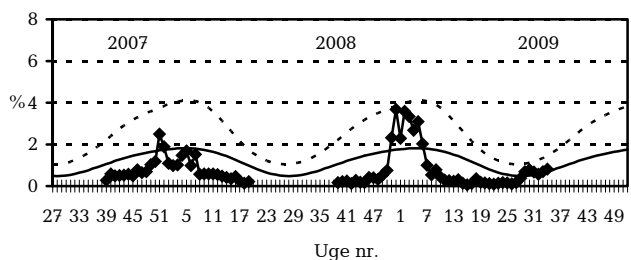
⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2007/2008/2009

◆ Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer

— Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi

- - - - - Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

Supplerende information: Influenza-Nyt, www.ssi.dk